

**„...im az clavist is megküldöttem...”
Mindennapok emlékei a Magyar Országos Levéltár kiállításán**

A Magyar Országos Levéltár munkatársai, *Trostovszky Gabriella* és *Vissi Zsuzsanna* érdekes, a nyugat-európai levéltárakban már megszokott kiállítást rendezett az Országos Levéltárban. A kiállítás anyagának válogatásakor arra törekedtek, hogy lehetőség szerint bemutassák a levéltárban őrzött iratanyag sokszínűségét, mégpedig úgy, hogy a különféle korszakokban tipikus ügyek és iratfajták közül azokat az egyedi darabokat válasszák ki, amelyek megjelenésük, különleges mellékleteik révén leginkább alkalmasak arra, hogy történész és a történelem iránt csak érdeklődő látogatóban még jobban elmélyítse azt a rácsodálkozást, amely során a múltban élő ember problémáiban és „ügyeskedéseiben” a 20. század emberének életére ismerhet.

A Magyar Országos Levéltár 1945-ig terjedő iratanyagának „kincseit” két fő részre osztva tárták a rendezők a látogatók elé.

Az anyag kétharmadát teszik ki a hivatalok és a lakosság állandó „küzdelmét” bemutató iratok, melyeket a következő lazán meghatározott témakörök szerint csoportosított a kiállítást szervező két levéltáros: diplomácia, politika, hadügy, közigazgatás, egészségügy, oktatásügy, mezőgazdasági termelés, kézmű- és gyáripar, kereskedelem és pénzforgalom. A kiállítás címét kölcsönző Lippay György veszprémi püspök, később esztergomi érsek és főkancellár által I. Rákóczi Györgyhöz írt levél nyitja meg a bemutatandó tárgyak hosszú sorát. A levélhez Lippay mellékelte az általa a jövőben használt „clavist”, azaz titkosírás kulcsot. Ezt követően a sóvári sóbánya 1570 körül készített tervrajzától kezdve, a Theresianum hallgatóinak és a Bach-huszárok egyenruháinak rajzán és a 16-20. századig tartó korszak hivatalaiba beérkező különféle tervekhez, tervezetekhez és perekhez csatolt mellékleteken és a hozzájuk tartozó iratokon keresztül a kor furcsa ötleteit és fontosabb eseményeihez fűződő melléktermékeit ismerheti meg az érdeklődő látogató.

A bemutatott levéltári anyag egyharmada – mely többnyire a családi levéltárak kimeríthetetlenül gazdag állagaiból került elő – a családi élet mindennapjait, a születésnapok, házasságok és temetések levéltárunkban található tárgyi emlékeit kívánja megismertetni a közönséggel. Közülük is kiemelkedik az Esterházy Pál és Thököly Éva esküvőjére 1682-ben készült selyemre nyomtatott üdvözlőlap és az 1832-ben Berlinben készített, iskolai szemléltető eszközként használt felfújható földgömb.

A kiállítást 1995. június 2-ig kedd-péntek 10-15 óra között, a későbbiekben pedig előzetes bejelentkezés után lehet megtekinteni, előreláthatólag az év végéig.

Németh István